

1. Introducció

El sector de la construcció és un dels sectors industrials amb més pes a l'Estat espanyol, amb una producció, al 2004, de 144.700 Milions d'euros, equivalent al 18,2% del PIB i que ocupa més de 2 milions de treballadors, el 12% de la població laboral del nostre país [1].

L'estudi de la gestió de les obres de construcció és un camp on no s'ha profunditzat massa fins a l'actualitat, fet que sorprèn donada la importància del sector en la nostra economia. Aquest fet es reflecteix, sens dubte, en la manca d'una base bibliogràfica especialitzada, sòlida i extensa sobre els temes relacionats amb l'organització i gestió tant de les empreses constructores com de les obres.

L'enorme competència entre empreses i l'afany de creixement i perfeccionament cada cop més important dels últims temps porta a la necessitat de considerar els factors derivats de la gestió i organització empresarial com a paràmetres determinants per l'èxit del negoci constructiu, donada la mida i complexitat de les estructures empresarials que es creen, a més de constituir un pas més en l'evolució i maduració empresarial d'un negoci que tradicionalment s'emmarca dintre del sector industrial però que està afectat per un component "artesanal" que en dificulta la seva estandardització, comprensió i desenvolupament.

Així doncs, s'ha optat per basar-se principalment en conceptes propis de la teoria de l'organització d'empreses directament, i establir els paral·lelismes i remarcant les diferències necessàries.

Objectius

L'objectiu d'aquest treball és aprofundir en la comprensió de les necessitats organitzatives del negoci constructiu i de les estratègies que usen les empreses per fer front a aquestes necessitats, en base a l'estudi dels mètodes de gestió de les obres i les organitzacions d'un petit grup d'empreses constructores.

La manca d'una informació clara i escrita sobre aquestes qüestions permet plantejar-se, en cada procés propi de la gestió de la construcció quins són els efectes de l'actuació segons un o altre model organitzatiu, en funció d'uns models teòrics extrems i de les diverses peculiaritats i deferències entre els propis models reals emprats. Tot plegat porta a desenvolupar, en aquesta tesina, un treball amb un component de reflexió força important donada la manca d'una base bibliogràfica sòlida sobre la que fonamentar la informació extreta de les entrevistes.

Estructura de la tesina

El cos de la tesina s'estructura en 5 apartats, ordenats segons l'ordre lògic que s'ha seguit per dur a terme aquest treball.

En primer lloc s'exposaran els conceptes bàsics referents a organització d'empreses, que servirà de marc teòric per enquadrar tota la tesina. Es pretén investigar quins van ser els orígens de la organització industrial i quines idees van portar als primers models teòrics d'empresa i com, a partir d'aquests, han evolucionat tot intentant explicar els nous tipus empresarials que han anat sorgint fins a l'actualitat. Dintre d'aquest apartat també s'intentarà veure com s'adapten aquests models teòrics, formulats per a la indústria, en les empreses constructores, que són l'objecte d'aquest estudi.

En segon lloc, un cop enteses les diverses lògiques organitzatives, es tractarà de proposar justificadament un qüestionari obert dirigit als entrevistats de cada empresa. Aquest qüestionari ha de permetre obtenir una informació qualitativa de la organització de l'empresa i de les obres de cada empresa alhora que permeti comparar les empreses.

En tercer lloc, caldrà crear el context necessari on dur a terme la investigació. Per aquest motiu, es realitzarà una petita descripció de les empreses estudiades, remarcant-ne especialment aquells paràmetres que siguin significatius per caracteritzar-les i veure així en que es diferencien externament, a nivell de resultats, camps d'actuació geogràfica, especialitats constructives, etc. En base a l'esmentada diferenciació es tractarà de veure si aquesta es reflecteix en la seva manera d'organitzar-se.

En quart lloc, tot i que s'inclou a l'annex I, es mostra la informació extreta de les entrevistes a diversos directius de les empreses constructores visitades. Es tracta, doncs, d'informació de primera mà del que succeeix en el sector de la construcció. La informació es presenta de manera processada, i en ella es barregen experiències, coneixements i opinions de les persones entrevistades. Això condiona en certa manera la futura comparació entre elles, ja que no es té exactament la mateixa informació de les diferents empreses.

En cinquè lloc, cal analitzar la informació obtinguda. Per fer-ho es valoraran les respostes de les entrevistes juntament amb la teoria exposada al primer capítol i amb la informació afegida de les empreses obtinguda d'altres fonts apart de les entrevistes. Fet l'anàlisi, en el darrer capítol, s'exposaran les conclusions a les que s'ha arribat.

Observacions sobre el mètode de treball

Un aspecte fonamental d'aquest treball és la manca de bibliografia referent als temes tractats i la poca informació real que se'n pot trobar. Així doncs, el mètode de treball emprat s'ha hagut de basar en un conjunt d'entrevistes i en

l'aplicació d'uns conceptes d'organització d'empreses generals al cas de la construcció. Per tot això, el contingut d'aquesta tesina es pot considerar principalment fruit d'un procés de reflexió i relació de conceptes més que una recopilació d'informació ja existent.

La reduït nombre d'entrevistes que s'han realitzat fa impossible dur a terme un anàlisi quantitatiu dels aspectes estudiats. Així doncs, la vocació d'aquesta tesina és un estudi qualitatiu de la gestió de les obres i les empreses constructores.

No s'entra a valorar, en aquesta tesina, la bondat dels mètodes emprats, sinó la coherència dels models amb les funcions realitzades per l'empresa en relació a la filosofia de la mateixa.

Les idees que es plantegen, donada la naturalesa de les mateixes, obren les portes a futures investigacions en molts aspectes de la gestió i organització de les obres i les empreses que les construeixen.

Es podria donar més importància als aspectes relacionats amb la organització i la gestió de les obres. Avui en dia s'observa que no hi ha molta bibliografia que parli d'aquest tema i la que en parla no aprofundeix i està molt desfasada. Aquesta tesina obre camí en un camp on encara es pot fer molt.